

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у вјату, на по године
10 фран. у вјату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаће се поштом
упућено непосредно админи-
страцији „Гласа Црногораца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Радаковићу, к. и. аген-
ту у Котор. Дописи се плаћу
уредништву. Рукописи се не вра-
ћају.За огласе излази се: за сваку
ријеч или за број од пет цифа-
ра по 2 новчића на први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

CONVENTION

pour la protection des œuvres litté-
raires et artistiques conclue entre le
Monténégro et la France.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro et son Excellence Monsieur le Président de la République Française, animés du désir de garantir dans Leurs États les droits des auteurs sur leurs œuvres littéraires ou artistiques, ont résolu de conclure à cet effet une Convention et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro Monsieur le Voïvode Gavro Voucovitch Son Ministre des Affaires Étrangères, et

Son Excellence Monsieur le Président de la République Monsieur Fernand Souhart Son Ministre Plénipotentiaire, chargé des fonctions de Ministre Résident auprès de Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; lesquels après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Le gouvernement du Monténégro et celui de la République Française s'engagent réciproquement à empêcher sur leurs territoires respectifs toute reproduction illicite d'œuvres artistiques et littéraires de même que toute représentation ou exécution illicite des œuvres dramatiques ou musicales d'auteurs ressortissants à l'un des deux Pays, à poursuivre les contrefacteurs et auteurs des reproductions illicites et à saisir les originaux et les copies des œuvres contrefaites ainsi que les instruments de contrefaçon.

Pour que les auteurs, éditeurs ou artistes des deux pays soient admis en conséquence devant les tribunaux des deux Pays à exercer des poursuites contre les contrefaçons, il suffira qu'ils justifient de leur droit de propriété en établissant que l'écrit ou l'œuvre d'art en question est une œuvre qui, dans le pays où elle a été publiée, jouit de la protection légale contre la contrefaçon ou la reproduction.

Pour les écrits et les œuvres d'art de citoyens français ce certificat sera délivré par le Bureau de la Librairie au Ministère de l'Intérieur et légalisé par le Consulat Général du Monténégro à Paris; pour les écrits et les œuvres d'art des sujets monténégrins le certificat sera délivré par le Ministère Prancier de l'Instruction Publique et légalisé par la Légation de France à Cattigné.

Article II.

La présente Convention sera ratifiée et les Ratifications en seront échangées à Cattigné le plus tôt possible. Elle entrera en vigueur un mois après l'échange des Ratifications.

Article III.

La présente Convention aura la durée de dix ans et il est entendu que si celle-ci n'est pas dénoncée à son échéance, elle s trouvera prorogée d'année en année, tant qu'un ou l'autre des Parties contractantes ne l'aura dénoncée. La dénonciation devra avoir lieu six mois avant l'échéance.

КОНВЕНЦИЈА

о заштити књижевних и умјетничких дје-
ла, закључена између Црне Горе и
Француске.

Његово Краљевско Височанство Књаз Црне Горе и Његова Преувизишност Господин Предеједин Француско Републике издахнути жељом да обезбједи у својим земљама права аутора на њихово књижевне и умјетничке производе ријешили су да, онога ради, закључе уговор и именовали су за своје пуномоћнике:

Њег. Кр Височанство Књаз Црне Горе, Господина Војводу Гавра Вуковића, Свог Министра Иностранних Дјела; а

Његова Преувизишност Господин Предеједин Француске Републике, Господина Фернанд Сухара, Свог опуномоћеног Министра, вршиоца дужности Министра Ревидента код Њ. Кр. В. Књаза Црне Горе, који, пошто су један другоме саопштили своја пуномоћја и нашли их да су добра и исправна, углавили су следеће чланке:

Члан I.

Црногорска и Француска Вла да обавезују се узајамно стати на пут, на својим респективним земљштима, свакој незаконитој репродукцији умјетничких и књижевних дјела, као и свакој представи и незаконитом извршавању драматских и музикалних производа аутора припадајућих њиховим државама, оптужити фалсификаторе (процурорце) и ауторе незаконитих репродукција, секвестровати оригинале и копије пречинених дјела, тако и справу пречиница.

Да би према овоме аутори и издавачи, или умјетници дивју воља били примљени пред судовима, за извршење оптужбе против фалсификације довољно ће бити да докажу право својине и да утврде једним свједочанством, да је дотични спис, или умјетничко дјело, производ који у земљи, гдје је објелодањен, ужива законску заштиту противу фалсификације или репродукције.

За списе и умјетничка дјела француских грађана ово свједочанство издаваће канцеларија Министарства Унутрашњих Дјела, а одостовјеравати Књ. Цр. Генерални консулат у Парнау; за списе и умјетничка дјела црногорских поданика ово свједочанство издаваће Књ. Цр. Министарство Просвјете, а одостовјеравати га Француско Посланство на Цетињу.

Члан II.

Ова конвенција ратификована се, а ратификације измијениће се на Цетињу, што је могуће прије Ступице у живот мјесец дана послјие намјено ратификација.

Члан III.

Ова конвенција важиће за десет година и, разумије се, ако на истеку рока не буде отказана, продужаваће се од године до године док је једна или друга од уговарајућих страна не откаже. Отказати је треба шест мјесци прије истека рока.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé cette convention et l'ont revêtue de leurs cachets. Faite en double expédition à Cattigné le 11/24 Janvier de 1902.

(L. S.) Signé V. G. Voucovitch.
(L. S.) „ F. Souhart.

Ayant vu et examiné la dite Convention Nous l'avons approuvée. En l'approuvant Nous Déclarons qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et Promettons qu'elle sera inviolablement observée.

En foi de quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues de Notre sceau.

à Cattigné, le 4 Avril 1903.

Signé: Nicolas.

contre-signé:
V. G. Voucovitch.

La présente Convention a été, conformément à l'article II, ratifiée et les Ratifications échangées le 6/19 Juin n. c.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— У поведјелник вече, 16 о. м., у очи рођендана Њ. Кр. В. Књаза Насљедника окитила се престоница зарана ваставама, а у први мрак почело је осјећлање. Војна музика свирала је пред Дворцем Њ. Кр. Височанства, па је обила вароп свирајући. На сами дан била је у катедралној цркви архијерејска служба с благодарењем у присуству Њ. Њ. В. В. Књаза Мирка и Књагинје Наталије, државнијех великодостојника, чиновништа, официрског кора и грађанства. Послије богослужена издани су са „табје“ тонови, а пред Дворцем свирала је војна музика, док је Њ. Кр. В. Књаз Насљедник примио честитања по утврђеном церемонијалу. Послије подне на 5 сати почашена је војска у општинском парку разноврсним пићем и ту се је уз игру, пјесму и свирање војне музике провело до мрака у највеселијем расположењу.

— Гесп. А. Пеларен, шеф артиљеријског ескадрона, војни аташе француски за Црну Гору, стигао је ономад на Цетиње.

Цетиње, 20 јуна.

Русија и Словени.

Даровити руски државник и до бар позивалац балканских ствари који се крије под псевдонимом „Вјешчи Олег“, написао је недавно књигу „Болгари и Македонија“, у којој је парекао ове вјештаче ријечи: „Ма каква од времена на вријеме колебања настала, ма какви периоди охлађања словенске свијести наступили, Русија, хијела не хијела, читавијем током своје историје иштаи Словене већ само тијем, што остају. Она не може тражити да Словени пропадну, јер сама природа неваује Русију с осталијем Словенима таквијем везама, да сваки Рус осјећа, или бар мора осјећати, да је погибља Словенства у исто врајеме и његова сопствена погибља.“

Поменута књига, а још више ове ријечи „Вјешчи Олга“, изазва-

За потврду овога, дотични пуномоћници су потписали ову конвенцију и потврдили је својим печатима. Извршено на Цетињу у два примјерка 11/24 Јануара 1902.

(М. П.) В. Г. Вуковић
(М. П.) Ф. Сухар.

Пошто смо видјели и испитали ову конвенцију, одобрили смо је Одобравајући је изјављујемо, да је примљена, ратификована и потврђена, и обећајемо да ће бити неповредимо чувана.

За потврду овога дајемо ове изјаве, потврђене Нашим печатом.

Цетиње, 4 априла 1903.

(М. П.) Никола

Министар иностр. Дјела
В. Гавро Вуковић

Поменута конвенција је, согласно члану II, ратификована и ратификације измијениче 6/19 Јуна 1903.

ле су повнатор руског публицисту С. Сиромјатникова, те је поводом потоњијех догађаја у Биограду написао у Петроградском листу „Нове Време“ занимљив чланак „Бриња Словени.“ У том се чланку у врло кратким потевима износи најприје судба свију владалаца Србије, као и увроти, који су потоњу катастрофу изазвали, па се прелази на стање Македонских Словена. Писац нам то стање представља тако, да се грозније и ужасније замислити не да, па заступа даље:

Ма какве fine комбинације измишља дипломатија, опет је аутономија Македоније потребита и Руси немају рашта обманљивати себе борбом с бугарским патриотима у корист патриота српских или обратан. Руси, и ако су симпативирали Србија, опет су допустили, да се покоље већи дио народа у Старој Србији. За Русе није важно које ће словенско племе првенствовати на Балкану, него је за њих важно то, да на њему Словени господаре, који ће Русе увијек раумјети, кад му стану говорити својим руским језиком, а како би и могло бити дружчије, кад народ у Старој Србији (као и по другијем српским областима) говори: да има Русије, не би било крста од три прста.

„Вјешчи Олег“ с правом назива јунако потоњег руско-турског рата „потоњијем крстосцима“ и тврди, да је код Руса клопуо припадни дух и расположење. Русија је тражила да се користи, на што се је она користила у погледу међуварданом? На ово питање француски публициста Анрија Шерадам, у својој књизи „Македонија и багдарска жезленица“, одговара овако: „Оставањене Македоније њеној горској судби било би равно прекраћењу руског упуцања у јевропској Турској. Кад би Русија немачком багдарском жезленицом била истевнута на Азије и кад би се уклонила из јевропско Турско, онда би берлинској влади очистила поље за рад, а себе би ограничила на Далеки Исток.“ То је једна од пошљедица македонске кризе и може бити пошљедица најважнија од свију. Прегрда теутоуској навала, коју подиже Русија својим паравесним улизвом, неопходна је потреба је-

вропске равнотеже.“ Француски писац правилно истиче тај факт, да је Турска за потпуних сто година изгубила скоро двапут толико и земљишта и становништва, колико данас има. Нема сумње, да ће се и Македонија ослободити, као што су се и многе друге провинције ослободиле, али Русији је важно, да се Македонија ослободи са становиштем словенског језика, а не с каквијем другим, које би пошло на мјесто покланог словенског становништва.

Говоре, да Русија нема средстава за ратовање и да је никакви морални интереси не могу наградити на огромну материјалну штету, коју ће јој рат проузроковати. Но варактивна политика значи на сваки начин рат?... Кад се дипломатије обраћају сваки час војсци и флоти се питањем: „јесте ли готови?“ — то је самоубијство дипломатије. У таквом случају боље би било да се руководе иностраним дјелима пред ратне министарству.

У приватном животу људи се доста ријетко туку, а врло су чести договори, уговори, обвезе и др., и то се врши тијем лакше, тим стражње боље своје интересе разумију. Оезвати спорузме свагда је неугодно, а неугодно је и уступати у њима. Споразум, то је хишова; у њој ће добити онај, који има више снаге да на другога јаче упливише, који има више вјере у себе самога и у своју ствар. Ако је та вјера пропала, онда нити ће што помоћи војска ни флота.

Наша словенска завада и јасна је и очигледна. Поред рускога свијетла постоји и други, оезжнији равноткошћу и многотаручношћу генија, али свијет свој Русима по тајанствености вевама оезг коријекла, — то је свијет словенски, који је зашао међу Немцима, Талијанцима, Маџарима, Турцима, Грцима, Арнаутима. Тај свијет од 30 милиона тијем ће јаче тежити к Русији, чим руски народ буде просвјетљенији, племенитији генијалнији, силинији и слободнији. Сваки наш нови књижевник, нови научањак и вјештак увеличаће наш уплив у Словенству. Руси не треба да буду учитељи Словенима, нити да стварају за њих обљиве владавине, али им је потребно, да их мире међу собом, да их чувају од неаризијелских вама, од политичког и економског роистава, да подржавају у њима национално осјећање, за којим ће састојице њих и осјећање словенско, као што за љубављу иде вјера. Комсполитивам искључује словенску идеју, он каида ону спову, која невидљиво веже Руса и са Србином, и с Хрватом, и с Бугарином. Словенска ваједница није основана на узгештњу једнога народа другим, него на слободи и равнотравном народносном равнијању. Баварци и Пруси борили су се ваједно за уједињење Немачке и ако су били непријатељи у вјерским ратовима XVIII. вијека.

Русија мора бити Словенима добар савјетник и старији брат, али она не мора захтијевати од Словена, да она постигну своје цијеља таквијем исто средствима као она. Мах је руски огроман, њима је својствено да се лагано крећу, а код младога и малага народа тога бити не може. Руси су слободни од политичке гровнице, али ту гровницу морају разумјети код других. Руси се не морају налазити увиријеђени равнијем појавама словенског живота, они те појаве могу само жалити...

Русима се много што шта може и не допасти код Словена, као што се и Словенима може много не допасти код Руса, али кад су Руси свјесни оне везе која их веже са Словенима, та ма ови потопи били и слаби, они се неће осјећати као сираци у просторноме Божјему свијету: ваћи ће се својте и овимо, где Рус може бити само као пролазни путник. Али права основа словенске руске политичке мора бити слобода унутрашњег живота код Словена — само издајство

словенске мисли може новући пријекор на Русију.

Ко ће побједити, Бугари или Срби, то се Русије не тиче, али убијати или разоравати један другог они не смију. То је политика, која је кадра учврстити словенско јединство. Како пак ко говори или како се моли, то је ствар његове савјести, а савјест је безусловна слободна.

СТРАНИ ВЛАДАРИ Краљу Петру I.

Њег. Кр. Височанство Господар упутио је на депешу, којом Му је Њ. В. Краљ Петар I објавио, да је примио Краљевску власт, овај телеграфски одговор:

Њ. В. Краљу Петру I
Биоград.

„Нотификација којом Ме је Ваше Величанство благонолило извјестити, да је народ српски, гласом својих законитих представника, једнодушно изабрао Ваше Величанство за Краља Србије, неома ме је обрадовала. Честитајући Вашему Величанству сретње ступање на пријесто Ваших Предака — молим Вас, да примите Моје најбоље жеље за Вас и Ваш Краљевски Дом, као год и жеље које осјећам за напредак народа српскога, коме припадају Моје најлегитимније и најживље симпатије. Никола.“

Остали државни поглавари одговорили су на нотификацију Њ. В. Краља Петра I овако:

Руски Цар:

„Нотификација о ступању на пријесто Вашег Величанства била је унапријед сигурна, да ће од моје стране бити пријемљена најсимпатичније. Ја сам увјерен да ће помоћу Божјом Ваше Величанство водити кријепком руком судбину овога народа, утврђујући ред и мир који су неопходно потребни за његово унутрашње благостање, а у исто вријеме и односе стално пријатељске с нама и с осталим државама. Ја хоћу да поновим Вашем Величанству Моје најискреније жеље, и мило Ми је што сматрам као ненарушиве традиционалне везе које везују Русију и Србију. Никола.“

Аустријски Цесар:

„Послије нотификације којом Ми Ваше Величанство јавља, да је примило суверену власт као Краљ Србије, Мени је драго поновити Му све жеље, које гајим за срећу Његову и Његовог народа. Франц Јосиф.“

Немачки Цар:

„Добио сам саопштење, којим Ми Ваше Величанство јавља своје ступање на пријесто Србије. Узимајући к знању то саопштење, ја радо вјерујем да ће Ваше Величанство помоћи да се добри односи, који су постојали између Немачке и Србије, одрже и развију у будућности; и моје су жеље да владавина Вашег Величанства инаугурише доба мира и напретка за Вашу Краљевину. Виљем.“

Турски Султан:

„Примио сам телеграм Вашег Величанства о ступању на пријесто Србије. Изјављујем Вашем Величанству уз честитања и моје жеље за срећу Вашу, на шта ме побуђују искрене симпатије, које је Ваш дом увијек имао према Мојој царевини. Ја не сумњам да ће јој Ваше Величанство посведочити иста пријатељска расположења, којима ћу се ја одавати истим осјећањима. Абдул Хамид.“

Италијански Краљ:

„Ваше Величанство извјештава ме, да га је српски народ гласом својих легалних заступника изабрао

за Краља и да се Ваше Величанство одавало томе избору, примивши последије уставне заклетве краљевску вјест и назив Краља Србије. Срећан сам што могу том приликом Вашем Величанству поновити израв осјећања срдачног пријатељства, а уједно гајим најискреније жеље, да би влада Вашег Величанства инаугурирала у Србији ново доба мира, правде и среће. Винтор Емануил.“

Винтор Емануил.“

Председник Француске Републике:

„Примио сам телеграм којим Ми је Ваше Величанство имало доброту јавити, да су Га представници српског народа једнодушно изабрали за Краља Србије, и да је, положивши вјаклетву пред народним представничком, узело краљевску вјест. Ваше Величанство не може сумњати у Ваше нарочите симпатије за Његову личност и у Ваше искрене жеље за испуњење задатака, које је Оно на себе примило. Моја је жива жеља да Ваше Величанство отвори Србији ново доба реда и напретка. Емил Лубе.“

Румунски Краљ:

„Хитам да захвалим Вашем Величанству на љубавној депеши, којом Ми јавља ступање на пријесто Краљевине Србије. Шаљући Вашем Величанству Моја искрена честитања, као и Моје најбоље жеље за Његову личну срећу и за напредак Његове владавине. Ја Га молим, да вјерује у Моју живу жељу да очувам срдачне односе, и да одржим везе пријатељства и доброг сусједства, које су ваза постојале међу Нашим државама. Карол.“

Грчки Краљ:

„Примио сам Ваш телеграм, којим Ми Ваше Величанство јавља, да Вас је народ српски преко својих законитих представника једнодушно изабрао за Краља Србије. Честитајући Вашем Величанству ступање на пријесто, изјављујем Вашем Величанству искрене жеље, које гајим за Његову личност, Краљевску Породицу и Србију. Борђе.“

Бугарски Краљ:

„Примио сам депешу којом Ми је Ваше Величанство извјестило јавити да је, изабрано од народа српског за Краља Србије, узело краљевску власт. Честитајући Вашем Величанству ступање на српски пријесто, молим Га да вјерује у искрене жеље, које Ја и Мој народ гајимо за Његову срећу и за напредак Србије. Фердинанд.“

Председник швајцарског савезног вијећа:

„Савезно вијеће примило је телеграм од 28. јуна, којим је Ваше Величанство благоизволито јавити му, да Га је Народно Представништво повикало на пријесто Србије. Изјављујући Вашем Величанству наша жива честитања за тај срећан догађај, молимо Га да изволи пријети искрене жеље, које гајимо за срећу Његову као и за напредак народа српског. У име савез. вијећа швајцар. Земљ.“

Према овоме, од јевропских велесила једња је Инглеска, која још није признала Краља Петра I.

СВЕЧАНИ ДАНИ У БЕОГРАДУ.

Дочек Њ. В. Краља Петра у Биограду био је величанствен, народа из унутрашњости и гостију са стране дошло је без броја, да виде ову народну славу, да подраве народног Изабраника.

Улице Биограда свечано су биле окићене. На свакој кући било је много барјака у народним бојама, а улице куда је Краљ са свитом имао проћи у цркву, а за тијем у Двор, биле су још врло лијепо окићене свијећом и зеленилом. Одмах при изласку жељаначке станице подигнут је био славулак, а за њим су се ређали славуци

пред гостионом Оријентом, у кнез Милошевој улици близу кафе Лондона, и кнез Михајловој, Василој и Дубровачкој улици. На славодуку у близини кафе Лондона била је постављена још биста краљева.

Свечаности су трајале три дана: рједу, четвртак и петак.

У сриједу, 11. о. мј., на дан доласка Краљева, око 9 сати почеле су корпорације и војска зауимати своје одређена мјеста. Свијет се у то доба већ у толиким масама кретно по улицама, да је већ тешко било пролазити. Прозори по улицама, куда се Краљ имао провезети, били су начичкани радвалним главама и многи власници кућа заслужиле лијене паре, продавајући радвалним људима по скупе новце прозоре за гледање.

Тако у 10 сати ангрваше топови на граду, означивши, да је Краљ отунио на земљиште своје државе.

На перону бјеху већ у велико искупљени сви, који су га према одређеном програму имали дочекати: министри, представници биоград. општине, активни и резервни генерали, командир мјеста и командир биоград. тврђаве, гарвизонар и почасна чета са музиком. У салону били су представници дипломатског кора са госпођама, госпође садањих министара и још неки великодостојници.

Када се вон указао, музика је штопирава војнички поздрав „пред прси“. При ступању на земљиште Србије дочекали су Краља министри и ту га је у име владе и цијелога народа поздравно добродошлицом министар преједник Авакумовић.

На самоме изласку из станице дочекало је Краља 30 у бијело обучених дјевојака, које су пут, куда је Краљ ходно, посилале цијељем.

Краљ је био сам, без иједног члана своје породице. Обучен је био у српско генералско одијело без икаквих декорација.

Изнашавши из станице сиио је Краљ са министром преједником Авакумовићем у кола, у која су били урегвута четири бијељца Пред њим и за њим јавило је одјељење гардије, а за њим у колима министри, достојанственици и друга свита.

Пролаз кроз улице: Немањину, Кнез Милошеву, Теразијску, Чарашићеву и Дубровачку улицу, куда је Краљ у цркву пролазао, бјеше прави триумф. Ива војске, која је у свијем тијем улицама ушпалирена била, стојале су огромне масе свијета, које су Краља бурно подрављале. Краљ, необично дирнут овим срдачним онацијама, којима га је народ био дочекао, захваливао се десно и лијево, салутирајући и подрављајући. Необично је био лијеп призор у Немањиној улици, гдје су ушпалирена била дјеча основних школа. Малишаци су били окићени маленим српским барјачицима, испуцали су Краљу и у потпуном смислу ријечи засипали му кола свијећем.

На уласку у саборну цркву дочекао је Краља Митрополит са свим владицама и многобројним свештенством. Послије поздравна Митрополитовог ушао је Краљ за свештенством у цркву и узвезео је правно мјесто пред својим столом, које је било вастрто крaсним простиркама. За тим је отпочео благодарње, на коме је чиновничелствовао Митрополит, а са кора одговарало је на јектенија, врло складно, при Биоградско пјевачко друштво под управом овога керовође Ст. Мокраваца.

У цркви су били присутни на десној страни одмах иза Краља садањи министри, за њима бивши министри, а за тим други достојанственици, а с лијеве стране велик број активних и резервних официра Иањних и у женској прецрати било је много одличних биоградских грађана и странаца оба пола. Од дипломатског кора није нико био присутан.

По завршетку благодарње држао је Митрополит кратку бесједу о значају овога дана, а за тијем је Краљ општријем корак пришао часним дверима, клекнуо пред њих и ту се помолио Богу.

При изласку из цркве Краљ је необично бурно био подрављен, нарочито од присутног у цркви официрског кора. За тим је Краљ са цијелом својом пратњом одвезао се у Двор, праћен бурним овапијама искомљеног народа.

Према утврђеном програму Краља је у Двору дочекало Нар. Представништво, гдје га је подравило у име народа Гига Гершић, подпреједник сената.

Када је Краљ са пратњом већ ушао у Двор, огромна маса народа за тли часак прекришила је цио простор испред Двора, те је Краљу приређивала овадије. Краљ је ради тога касније изашао на балкон, одакле се захваљивао искомљеном народу.

У вече истога дана била је сјајна бакљада, приређена у почаст Краљеву. Бакљада је кренула пред Двор око 9 сати испред Велике Школе и Уаун Мирковом и Дубровачком улицом у Кнез Михајлову улицу.

У бакљади је осим великошколаца и трговаца, учествовао и по неколико представника од сваког представничког есафа, па и цијелокупан одбор општински са Биоградског пјевачким друштвом и трима музикима.

Ушљед необично великог броја учесника на бакљади, ход се кретно веома

споро тако да је требало више од пола сата док је бакљада прошла Теразијама до Двора, па и ту је више од четврт сата требало док се пред одбором биоградске општине рашчистио простор.

На бакљуку велике дворнице новог Двора била је сакупљена цијела влада, па послје многобројних усклика „Живио Краљ“ појави се и Господар у генералској униформи.

Паша је Биоградско пјевачко друштво отијевало Маринковићево „Хеј Трубачу“, увео је ријеч председник општине Никола Стаменковић и појавило се Краља у име Биограђана и у име српске престонице, у којој је Краљ први пут угледао свијета.

Краљ је на овај поздрав вохвалио топлим ријечима, на што је народ непрекидно Краља одушевљеним усклицима поздрављао и требало је доста времена, док се бакљада од Двора могла кренути.

Поред све кише и рђава времена рачуна се, да је на бакљуци учествовало преко 10.000 душа.

Сутрадан у четвртак у 9 сати и 15 минута прије подне положио је Краљ заклетву на Устав. Заклињање се извршило у дворани Народне Скупштине.

Ријетко над беху дворница и галерије скупштине тако круше многобројнога свијета, као овом приликом. Пред столом представништва бјеше сто са Јеванђељем, крстом и свијећама, а око стола сви отачаствени архијереји са двојицом прота и једним ђаконом. У првим редовима сједишта бијаху сенатори, а у осталим на родни посланици. Часништво Сената и Скупштине бјеше заузеле своја мјеста.

Новинарска галерија бјеше препуна новинара, госпоња и друге публике.

Тачно у 9 часова отворио је председник Сената сједницу и објавио, да ће кроз који час доћи Њ. В. Краљ, да положи заклетву на нови Устав. Послје неколико минута почасна чета пред Скупштином и усклицима масе и поља објавише долазак Краљев. Његов улазак у дворану праћен је клицањем живо! од сенатора, народа и публике, који су стојећи дочекали Господара.

Краљ гласно поздравил Народне Представнике са Помози Бог, браћо! на што су се сви одавали са Бог ти помогао, Господару!

У 9 сати и 12 минута отпочео је свечани чин аклињања Краљева, који је извршио митрополит са једним протом и ђаконом. Њ. В. Краљ бијаше положио три прста десне руке на Јеванђеље и са митрополитом изговорио је ову заклетву:

„Ја Петар I, ступајући на престо Краљевине Србије и примајући краљевску власт, заклинам се Свевишњим Богом и свим што Ми је најсветије и најмилије на ове свијете, да ћу чувати независности Србије и цијелу државу обавишати, да ћу земаљски Устав непогрешиво одржавати, да ћу по њему и законима владати, и да ћу у свима Мојим тежњама и дјелима добро народа пред очима имаати. Изричући свечано ову Моју заклетву пред Богом и народом, призивам за сведока Господа Бога, коме ћу одговор давати на спрашмење Његовом суду. Тако ми Бог помогао! Амин!“

По свршеном аклињању Краљ је целивао крст и Јеванђеље, а затим потписао и писмену заклетву.

Било је 9 сати и 25 минута, када је овај свечани чин завршен многогласним, послје којег је отијевано Многоја љето! које су пјевали и сви народни представници и чланови привремене владе.

За многогласним поновом се акорило бурно Живио! а за тим је Краљ са увиком Збогом, моја браћо! оставио дворницу скупштинску.

Послје заклетве упутио се је Краљ у пратњи много свијета ка Вањцу, лијево од Топидера, да присуствује војној смотри. На смотри је учествовало до 5500 војника; ту су били руски и аустро угарски аташени и небројано много свијета. Послје 10 сати, Краљ је узихао на коња, те је у пратњи пуковника Поповића, ратног министра Атанасковића и још других официра са фронта обихао војску. Кад се вратио, отишао је на увизијење, које је било за ову свечаност вазнишно, гдје је околано поједине личности, међу осталима и руског и аустро угарског војског аташеа. У 10 сати и 40 минута су чете по реду дефиловале испред Краља.

У 11 часова била је свршена војна смотра и Краљ се уз силу пратњу народа вратио у Биоград.

Краљ је свакога задоволио својим војничким држањем. Краљ је изразио своје задовољство војсци, затим је скочио са коња и поживљивао се с народом.

Послје подне у 4 сата била је народна свечаност у Биограду, на којој је и Краљ учествовао. За цијело вријеме ове свечаности народ је непрестано поздрављао Краља свога са бурним „живео“ које не бјеше краја. Краљ је и овдје општио са народом и са сваком је, који би му год дошао у близину, ухватио руку.

Истог дана у вече била је свечана представа у народном позоришту. На представи су били и сви министри са својим

госпођама, генерали, митрополит Инокентије, епископи, државни савјетници, чланови скупштине, официри и повнати виши чиновници. Аустро-угарски посланици Думба, руски посланик Чариков са својом гошћом и чиновништвом погланства били су у ложи на балкону на страни Краљеве ложе. Краљ, који је дошао тачно у 9 сати, поздрављен је бурно. Краљ је имао на себи генералску униформу и стојећи је слушао свирку, а по лицу му се могло видјети да је сав радостан гледао у публику.

С десне стране Краљеве сједио је Авакумовић министар председник, а с lijeве Калевећ, министар спољних послова. У истој је ложи био још и ађутант пор. Груић, осим тога мати секретера Пенадовића и жена једна рођака. Приказивање је било веома лијепо. Приказивање су биде алегорије из Карађорђевог живота, косовско-пољске битке, пад Србији, њено роштво све дотле, док Кара Ђорђе са мачем у руци није устао и почео водити свети рат за ослобођење и на пошљетку Србија се ослободи.

Представа је вепала на опште задовољство, а свршила се у 11 сати, на што се је Краљ, праћен бурним клицањем, вратио у Двор.

У четак, 18. о. мј., завршиле су се свечаности свечаним примањем у Двору. Краљ је најперије примио дипломатски кор, за тим министре, свештенство, народно представништво, државни савјет, пређашње министре, веште чиновнике и најпослије војску.

Сви српски листови одушевљеним чланцима једнодушно поздрављају ступање Краља Петра на престо Србије. Поменићемо овдје само неке од њих, да се види, како се цијела Србија, сва у једно гласу, од новог Краља нада бољој срећи и лепшој будућности! Тако „Одјек“ на уводном мјесту изговорио пише:

Искрено и радосно те сви поздрављамо, краљу наш! Сачекује те љубав народна; сачекује те језан добар народ, један добар Устав, добри закони, искривена престоница! Чин ступиш ка свету земљу отачбину своју, издјећеш препорођен град; прошириле су се улике, и наш се видокруг проширио и наше границе и наша права и наше дужности и наше потребе и наше бриге су се прошириле и увећале.

Триновитом си ставом поља вијека ходио; изганички си хљеб јео; чело си борама испунио, а душу удаваома, бригом и страдањем хранио. Али те сад, поред велике љубави, очекују и велике дужности: да сачуваш оне светиње, које ти је народ цуиш у вјери и љубави са краљевском круном повудио. Тада ћеш ти бити срећан и са тобом биће срећан народ твој.

Добро нам дошао за срећу твоју и срећу народа твога!

А кад се смори при дан; кад сунце оде на одмораште; кад зацвита тиха ноћ, ти стани крај прозора одаје своје, кад поглед отуђених, одушнућеш кроз и чврсти шумор тихо шапутануће. тамо, тамо, иза међа и ивици твоје државине још звече данци, још се разликује виша и јенчење. Ноћ тиха ће ти дошнућу уздице и поздраве, пратиће ти наде и молитве. „Mogli ti salutanti!“

Опривдиј име твоје! Сачувај светиње и тековине наше! Окријени вјеру њијну!

Добро нам дошао краљу!

„Уставна Србија“ завршије свој уводни чланак овим поздравом:

Послје скоро пуних сто година, од када је генијални син српскога народа, Кара Ђорђе, први пут апаљило луч слободе, судбина је хтејла, да српски народ одбије и последње некушење на морално достојанство његово и на скупо стечену слободу његову, и да у унуку славна војска потражи брињоца погажене и угрожене и слободе. Карађорђе је први апаљило луч слободе у Србији. Његов унук, Краљ Петар I, данас прихвати да распасти, посљедњи Обреновићем у мадо не угњани, луч слободе, који ће у његовим рукама синуту пуним сјајем не само у овој нашој ужој отачбини, но, надајмо се, и широм цијеле земље нашега племена.

Радосна и срећна Србија дочекује данас Петра I, знаменје реда и мира, заштитника и браниоца слободе, носиоца напретка и почета ове земље. Србија дочекује данас најдичнијег свога сина, прима у своје наручје, посеље толиког дугог ратанка, за које су иријема обоје много продатили, унука Карађорђевог, који је символ слободе и славе Србинове!

Нека би овај свечани дирљиви тренутак, када ова намучена и нацашена земља поздравља долазак жељено очекиваног носиоца слободе и славе, био залог вјечите непоколебљиве љубави народа и краља, залог оне лијепе будућности, коју српско племе с правим давно ишчекује.

Добро нам дошао, вјеснице лијепог дана, добро нам дошао, драги Краљу!

„Биоградске Новине“ послје изложеног задатка, који чека новог Краља, настављају овако:

Права ријеч садашњег Краља Србије обећана много. Умјети заборавити непријатне усмене из прошлости, посветити

сав свој дух, своју снагу садашњости, значај поставити здрав и поуздан темељ ведријој будућности.

Тај примјер родољубља, који Владар Србије, са висине сјајнога му Престола, даје својим држављанима, остаје као увизнени примјер дубоке свијести, како треба отпочети рад на остварењу великог, историјског задатка српског народа.

Нека би тај први корак Краља Србије био сјајна звијезда водила свему српском народу, његовим државницима, његовим правцима и учитељима на свима пољима. Нека би он унио дух слоге и једнодушности, тако потребан српскоме народу у овим мучним временима. Нека би био вјесник братске љубави, мира и валага боље и срећније будућности Србинове.

То су наше срдачне жеље; то су и жеље висококог народа српског.

Са тим жељама, и са надом у њихово остварење, увјерени, да смо вјерни тумачи жеља свега српскога народа, поздрављамо долазак Господарев у средину вјерног и оданог Му народа, божињским поздравом:

Благословен грједи во пјај Господе... Слава Господару! Живио народ српски!

„Трговински Гласник“ пише овако:

Ријетко је кад и ма гдје ступање на престо новог краља поздрављано околиком мјером одушевљених нада, коликом српски народ поздравља свега Краља Петра I.

То народно удање, које загријена сада и Србију и цијело Српство, у колико је Краљев понос, у толико је и тежко бреме, које свом Краљу намећемо, те бисмо му тим још више отежали по себи врло мучне задатке, које међу нама наглашује, ако му их и својим свјесним, родољубивим прегаоштом не олакшамо. Није довољно препоридити се у надама; морамо се препоридити и у врлинама.

Србијином економском, политиком и културном опорављању мора бити основа морална препорођај. Краљ Петар I, Карађорђев унук, подгмажући својим краљевским утицајем и примјером тај препорођај, најуспјешније ће омогућити и олакшати и себи и Србији заједничке народне и државне задатке.

У истини уставнога реда, који нам је вајемчила при Краљева ријеч, плодио је земљиште за заједнички Краљев и народни рад на моралном, културном и материјалном опорављању нашем. У слободи се најбоље одвијају све врлине, постижу сви успјеси. Уставност је сметња и препрека само алу раду, а олакшница је и потпора добру.

С овим се увјерењима Карађорђев унук враћа у своју отачбину; ова увјерења српски Краљ Петар диже на нивоу престола и чини их основицом свога Краљевања.

Крађорђев унук, који се данас у Србију враћа као српски Краљ, свој прогнаннички живот посветио је био одгајивању грађанских и војничких врлина у себи и у свом породу; своје је потомство засновао на брајној неви с Ђермом Књаза Николе; свој књижевни рад посветио је преводу монументалнога дела Џона Стјуарта Мила „О слободи.“ Краљ предаће, васпитаће и брак истакаше у Краљу Петру оне три основне особине, које чине његово биће: Србин, јунак, слободњак.

Ми Краља Петра не дочекујемо с обавиљивим ласкањем, него с искреном љубављу и с отвореним истицањем свих тежких задатака, који га чекају, али у исто доба с пуном увјерењем, да све постићи може родољуб, јунак и слободњак на српском престољу уз сложено прегаоштво српскога народа.

Све нас, цио српски народ, одушевљава данас нада и вјера, да у Његову Величанству Краљу Петру I дочекујемо данас почетак сталнога бољитка и напретка српског.

С тога су тако топли, тако урносесни народни усклици, којима се од свега срца придружујемо:

Живио Краљ Петар I!

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Цетиње, 20 јуна

Из канцеларије Њ. В. Краља Србије добили смо шледеће писмо: Београд, 16 јуна 1903. Број 993.

Господине Уреднице!

Његово Величанство Краљ Петар I варадио ми је, да преко Вашег листа, а у име Његово, изјавим најтоплију благодарност свима оним пријатељима и познацима, који су Му честитали ступање на престо славних Му предака.

И ако је број тих изјава пријатељства и поштовања врло велик, Његово је Величанство с пажњом све прочитао и радује се што види, да у Витешкој Црној Гори има то

лико људи, који Га се радо сећају, и који Њому и Отачбини Његовој искрено добра желе.

Благодарећи Вам, Господине Уреднице, што ћете овом писму дати места у цеоном листу, ја Вас молим, да примите уверење мога одличног поштовања.

По наредби
Њ. Величанства Краља,
секретар,
Др. Јаша М. Пенадовић.

(Одликовање.) Њ. Кр. Височанство Господар благоизволно је одликовати Г. Добриновића, члана Српског Народног Позоришта у Нов Саду, IV ст. Даниловог ордона.

(Из Друштва цетињске Читавнице и Горског Вијенца.) У славу рођендана Њ. Кр. В. Књаза Насљедника приредило је поменуто друштво у понедељник 16. о. м. у Зетском Дому свечану забаву с овим програмом: 1. Химна црногорска, пјева хор. 2. „Веселе жене Виндорске“ свира оркестра; 3. „Ох, је л' удаљен“ сопран-соло од Зайца; 4. „На Острогу“ — декламација Б. „Barbieri de Sevilla“ — свира оркестра. 6. „Лажак против пуница“ — представља позоришно друштво Фотија Ж. Иличића; 7. Игранка.

Забану су навећели посетици Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Каталија. Све тачко програма изведене су на опште задовољство и попраћене одбрањено многобројне отијене публике. Веселе и игранка продужила се до пред саму зору.

(„Горски Вијенац“ на италијанском језику.) Познати преводилац српских народних пјесама и „Балканске Царице“, Јован Николић, превео је сада и „Горски Вијенац“ и издао свој превод под насловом „Il serbo della montagna.“ *Quadro storico del secolo XVII di P. Petrovitch — Njegus.* Преводилац у овом свом издању превео је студију Марка Цара „Studi slavici di letteratura od anta“ и њом прикажује читаоцу суштину „Горског Вијенца“. Превод је врло лијепо, и ако италијански стих мјестимице не тече глатко. Тежа мјеста преводена су слободно Превод је посвећен италијанском писцу А. де Губернатису.

Кoliko је нама познато, „Горски Вијенац“ преводен је осим на италијански, још и на руски, немачки, шведски, бугарски и мађарски језик.

(Свршетак шк. године у Цетињској женојкој основној и радничкој школи.) У сриједу и четвртак, 18 и 19 о. м., одржани су испити у овдашњој женској основној школи. Испитима је руководио Началница Дједољачког Института Царице Марије, Софија Петровна Мертваго, којој је и надзор над том школом повјерен. Успјех у сва четири разреда био је сасвим повољан. Данас одржано је благодарење у институтској пркви, а послје тога раздате су ученицама школска сједодјеба.

У женској радничкој школи, која стоји такође под надзором Софије Петровне Мертваго, биће испит ручног рада 27 о. м., а 28 и 29 биће у просторијама женске ове школе мале изложбе ручнијех радова, што су ученице израдиле ове шк. године, и расподаја тијех радова у корист исте школе. Испит у овој школи биће јаван и слободно је свакоме присуствовати како испиту, тако и изложби.

Поред цетињске женске основне школе заводено је прије четири мјесеца, старањем Началнице Института, још и дјечије забавиште, које је ове године посјећавало 48 мушке и женске дјеце. На Видовдан био је у том забавишту као неки мали испит, и милина је било гледати дјечину, како су се натјецали, које ће джепче штогод извути изкказати или коју ијемцу отпјевати. С васпитним утицајем забавишта сви су дјечији родитељи задовољни. Ово забавиште било је као покушај за будуће стално дјечије забавиште Њ. Ц. Височанства Велике Књагиње Милице Николајевиће, које ће се отворити почетком идуче шк. године.

(Испити у бајичкој основној школи) одржани су 16 јуна. Ревизор те школе био је ове године г. Радоје Поповић, учитељ Цетињске ош. школе. Од разреда постојали су у Бајичкој школи три, и то I, II и III, а у сва три разреда било је свега 49 ученика. Успјех је био ове, као и других година, повољан.

(Друштво за подпомагање заната и трговине у Црној Гори) даваће у Зетском Дому у суботу у оча Петровадне забаву са игранком у корист друштвене касе. Умољана се пошт. публика, да би ову забаву у што већем броју извољела посетити. Програм ће се објавити дан-два прије забаве.

(На Управе вароши Цетиња.) Прешле и ове недеље било је страпаца на Цетиње 118, и то: из Америке 3, Аустроје 48, Бугарске 1, Италије 4, Србије 3, Турске 47, Њемачке 4, Француске 8.

Писму нам из Бјелаша:

Немила смрт отрже нам из наше средине 13. овог мј. доброг, племенитог и ваљаног човјека и јунака, барјактара Марка Савићева Јовановића, послаје другог и тешиког боловања у 57-ој години својег живота.

Покојни Марко испустио је своју душу у државној болници „Данило I“, гдје га је за вријеме његовог боловања посјеђавало многобројни народ, а и Њ. Кр. Височанство наш Уавишени Господар најмилиштиније се је о њему распитивао приликом посјете болнице.

На глас о његовој смрти окупило се је мноштво народа из вароши Цетиња и испратили његово мртво тијело до изван вароши, а већина истог народа право до куће. Сјутра-дан дошли су на покајање код покојникове куће Цетињани, Његуши, Бајце, Љуботињани, Доњокрајци и на друге оближњије села. — Спроводе су присуствовали су три свештеника: г. С. Каца, Н. Далчевић и В. Миковић. Над гробом опростили су се с покојником дирљивим говорима г. прото. Каца и богослов Петар А. Пејановић. М. Л. В.

14. овог мј. у 3¼ сата послје подне сахрањено је покојниково тијело у племенској гробници на Бјелашима. При опјелу ч. ч. присуствовали су три свештеника: г. С. Каца, Н. Далчевић и В. Миковић. Над гробом опростили су се с покојником дирљивим говорима г. прото. Каца и богослов Петар А. Пејановић. М. Л. В.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“

БУДИМПЕШТА, 14 јуна. — Кун Хедервари саставио је ново министарство, у које су ушли сви досадашњи министри, а од нових је генерал Колошвари преузео министарство домотрства, а Томашић министарство за Хрватску.

БИОГРАД, 15 јуна. — Краљ је наименовао којног министра Атанацковића за канцелара ордена. Францусли министар повратио се овамо вечерас.

ВАШИНГТОН, 15 јуна. — Руска влада саопштила је Савезним државама, да сажаљена одлуку председника Рузвелта, да се руској влади пошаље меморандум американских Јевреја односно догађаја у Кишењеву. Влада ће руска одбити тај меморандум, пошто веће тријети никакво мијењање у њене унутрашње односе.

ЦАРИГРАД, 15 јуна. — Српски министар у Цариграду остаће овдје до друге наредбе из Београда.

ЦАРИГРАД, 15 јуна. — На жељезничкој линији Солун—Цариград близу станице Демир Беџи 12 о. м. прела је бомба, која је доста штете нанјела, али нико није биранев. Свобраћај успостављен је неколико сати ива тога.

НАЈСТРЕЛИЦ, 16 јуна. — Дијамантска свадба велиководног цара прослављена је свечано, народ чинио је овације пред Двором а у вече је било освјетљење.

РИМ, 16 јуна. — Сједнице парламента одложене су.

МАДРИД, 16 јуна. — На жељезничкој линији Билбао—Сарагоса влак се је с моста, који се срушио, стровалио у ријеку Нагерилу. Број мртвих досад извађених износи 100, а рачуна се да их има још 70 под рушевинама. Број рањених прелази преко стотине.

ЦАРИГРАД, 16 јуна. — Турски посланик у Београду, Фетишапа одликован је лентом Османлије.

АТИНА, 16 јуна. — Ново грчко министарство састављено је овако: Теотокис председњик и спољне послове; Левијис унутрашње послове; Ломбардос просвјету; Калагеропулос правду; Стефанопулос поморство; Самауулос финансије; Гринис рат.

БИОГРАД, 17 јуна. — Немачки посланик ступио је у дипломатске односе са српском владом.

БИОГРАД, 17 јуна. — Пошто је прочитан указ, Авакумовић је захвално скупштини за вабор Краљев, па је скупштину распустио. Влада јемчи, да ће се избори за

будућу скупштину обавити у највећој слободи. И сједнице сената су такође закључене.

БУДИМПЕШТА, 18 јуна. — У сједници странке Кошутове било је бурних расправа. Кошут, Јуст и Комјати говорили су у помирителном смислу, а други говорници најавили су борбу до крајности против новог министарства. Ушљед тога Кошут и Комјати дали су оставку на предеједничко и подпредеједничко странке. Кошут је изјавио, да се повлачи с политичког поља, пошто се налази у опречи с мишљењем странке и земље. Странка је одлучила да замоли Кошута да остане на челу странке, о чему ће се сјутра одлучити.

ПЕТРОГРАД, 18 јуна. — Опровргава се вијест „Рајтера“, да је било каквих преговора односно меморандума америчких Јевреја о догађајима у Кишењеву, а кад би што такво било, Русија би знала одговорити на свако мијењање у њене унутрашње послове.

БУДИМПЕШТА, 18 јуна. — Ново министарство представило се парламенту. Са деснице поздрављено је одушевљено, а опозиција је подигла ужасну буку, кад је хрватски министар Томашић заузео своје мјесто. Посланик Пихлер завика му: како се усуђује улећи овамо онај, који је прије шест недеља увриједио народ мађарски? Најпогорије, кад се бука стишала, министар-председњик равнио је свој програм.

ЦАРИГРАД, 19 јуна. — Изгледа, да је Бугарска намјерна изавати Турску на рат, не би ли се на тај начин стање ствари поправило. Проносе се гласови, да се у Бугарској чине ратне припреме, а дипломатски кругови тврде, да Бугарска ни у случају побједи, не би имала никакве користи ни за себе ни за Македонију.

ПЕТРОГРАД, 19 јуна. — „Новоје Време“ јавља из Софије, да је министар бугарски Петров изјавио, да је стање у Македонији очајно. Власти војничке и грађанске гоне мирно становништво, које ушљед тога бјежи или у планине, или у Бугарску. Народ је с тога веома увбуђен. Бугарска је приморана да се спреми за сваку случајност.

СОФИЈА, 19 јуна. — Глас о мобилизању неколико дивизија неосвојен је. Влада је намјерна повати неки број резервиста, да се појача погранична стража.

ЦАРИГРАД, 19 јуна. — Маршал Омер-Ружди-паша калџа Шакир-паша и генерал Шемзи-паша дошли су јуче са два батаљона пјешадије и седам батерија у Призрен; генерал Серве-паша са четири батаљона стигао је тамо данас. Сјутра или преко сјутра почеће војничке операције против Арнауца у округу Љума, на југу од Призрена. У ноћи управљеној бечком, петроградском и париском кабинету влада бугарска жали се на изријету, што их турска војска и башибозук чине у Македонији; сажаљена што је Порта ту скоро одбила понуђене јој заједничке мјере за олакшање стања у Македонији; протестира против конденрације војске на граници и скида са себе одговорност за пошљедице. Говори се да је Порта упутила својим посланицима у иностранству окружницу, којом појашњава, да је вратно појачавање граница, које је изававано преласком бугарских чета, објављено бугарској влади.

БИОГРАД, 20 јуна. — У Београда на јучерашњем обједу Краљ Петар је са задовољством констатирао, да је једнодушност скупштине и народа учинила највећи утисак и да цајела Јевропа поштује данашњи положај Србије. Даље, равнајајући будуће задаће, Краљ је изјавио, да је потреба, да се сва најважнија обрати на препорукај народног жи-

вота, на побољшање финансија, економног стања и на уређење војске. Краљ ће бити сретан ако с помоћу народа, чијој ће срећи све своје старањеп осветити, оствари свој задатак.

ПЕТРОГРАД, 20 јуна. — Сви листови осим „Свјета“ сматрају, да је стање на граници турско бугарској мирно.

КЕЛН, 20 јуна. — „Колонске новине“ говорећи о намјерама Бугарске да изавове рат, опомиње Бугаре да не нарушавају мир, јер у противном случају осудиће их сна Јевропа; у македонском питању Бугарска би остала усамљена и не би могла испити осим жртава очекивати.

БУДИМПЕШТА, 20 јуна. — Званично се јавља, да је гроф Пејачевић именован за бана Хрватске.

СОФИЈА, 20 јуна. — Влада бугарска забринута је изнов коња и мавата из Бугарске. И ако Турска демантује, опет се гомилање одјелена пјешадије, кавалерије и артиљерије на границу Бугарску продужава. Пошто се то гомилање не може објаснити жељом да се спријечи прелазак бугарских чета, Турска свој прилици хоће да демантованем прикрије праве намјере тих војничких мјера, а у исто вријеме да заведе јавно мишљење јевропско и распростре неистините гласине о намјерама владе бугарске.

БИОГРАД, 20 јуна. — За предсједника Државног Сајета назначен је српски посланик у Цариграду, Сави Грујић; за подпрерједника Димитрије Радовић, досадашњи предсједник касационог суда; у Сајет су ушли међу осталим: Пашећ, Вујић и Симић. Односно проијена у дипломатском кору није још ништа дефинитивно ријешено.

ЦАРИГРАД, 21 јуна. — И ако је Грујић именован за предсједника Држ. Сајета, поново је добио наредбу, да још не полази. Могуће је да поново остане у Цариграду.

БИОГРАД, 21 јуна. — Министар српски у Петрограду, Новаковић, потврђен је на свом положају.

СТЈЕЧАЈ.

Великој Гимназији на Цетињу потребна су још два професора у шк. год. 1903—4 и то:

1. За класичну филологију уз један живи језик (српски, руски, немачки, француски и талијански);
2. За природне науке уз математику и физику.

Професорска је основна плата 2000 круна годишње и уз то 400 круна додатка; три петогодишње повишице по 400 круна, а двије по 600.

Послије 30 година службе наставник добија пензију од 4400 круна. Ко би и даље остао у служби, к пензији од 4400 круна додавало би се још годишње 600 круна награде и додатка.

Пријаве прима Управа Гимназије до 1 августа о. г. по старом календару.

Цетиње, 24 маја 1903 год.

К. Ц. Министарство Просвјете.

ОБЈАВА.

Старе аустријске банканоте од десет (10) форината (модела I/V 1880) повучене су из саобраћаја; с тога се јавља свакоме, да исте до 15 Јула 1903 године може промијенити у Књажевским Царинарницама, и за њих добити новац, који је у саобраћају.

Вриједност старих банканота од 10 форината послје тога рока биће уништена како за Књажевину тако и ван ње

Цетиње, 13. Јуна 1903 год.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА.

ОБЈАВА

Стеван и Неђељко Маркови Булатовићи из Колашина, пошли су назад неколико година у Србију, а после у Букурешт, одакле су се последњи пут јавили својој браћи наиз 8 година. Од тада се ва њих ништа не зна те се с' тога сваки умољавало би што о њима дознао да јави

Миа. Иност. Дјела

Приватне објаве.

О Г Л А С

Одобреном Министра Предеједника Господина Војводе Божа Петровића од 1. Маја 1903 год. Бр. 677.

Варошници Жабљак, дозвољен је изазар свакога чешарика.

Из обаира што ће већином бити живог и друго на овом изазару, сматрам за дужност ово објавити аванцијним путем.

Број 60.

Жабљак, 3 Маја 1903 год.

Кан. Урош Ђ. Шаулић

Р 51.

Бр. 50

3-3

Јавна благодарност

Једном приликом површи се у двоколица Ђемовскијем, случајно поспрнуше коњима, кола се преврнуше, ја се нађох под колица, коњи улашени тргоше се, и у том трзању преби ми се цијев од лијеве ноге више самог члана, *дебла цијев* на два комада, а тања *размрскама*; оближњи народ притрча, ухватише коње, и мене пола мртва кући донесоше. Послали смо одма за Ђока Петрова Андрића из села Дахне близу Подгорине, човјека поштена, искрена и трудољубива, а вјешта у оваквим приликама, који је много изабавио. Одма чим је Ђоко дошао, саставио ми сложене кости — ногу утегнуо, и послје два мјесеца изишао сам у пјачу, поштанајући се. Данас се хвала Богу, а у здравље његово, потпуно осјећам здрав, а то ми до смрти остајем благодаран, а надам се да ће му овим путем још ко благодарити, што је требало то и до сада учинети, да ми се ово потврди.

Полгорина, 12 Јуна 1903.

Ђоко Новаковић.

Р. 154

Бр. 57

1-1

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног мужа, оца и брата

Барјактара **МАРКА САВИЋЕВА ЈОВАНОВИЋА,**

који се послје четворомјесечног боловања пресели у вјечност 13. ов. мј. у 57-ој години живота, сматрамо за највећу дужност од срца захвалити Његовом Краљу. Височанству Ђазау Господару, који је више пута зазначавао извјештај о њему и лично га похвалио.

Хвала г. шефу Перавићу и д-ру Матановићу, који су се трудили да покојника од тешке болести ослободе.

Хвала предсједнику Обласног Суда г. Јанку Милићу с грађанством, који покојника повратили до изван вароши.

Хвала свештеницима: проту Матановићу, Стеву Капи, Нику Далчевићу и Видаку Миковићу, који покојника сахрањили.

Хвала проту Стеву Капи и богослову Петру А. Пејановићу, који се дирљивим говорима на гробу с покојником опростише.

Хвала г. г. поткомандиру Ђуру Мартиновићу, капетанима: Нику и Богдану Мартиновићима, офицерима: Богдану Поповићу, Мату Мариновићу, Раку Мартиновићу, Шаку Милошевићу и Драгу Мартиновићу, који на дан потреба с Цетињанима присуствовали.

Срдачна хвала ученицима Богословско-Учитељске Школе, који увеличаше покојников спровод и до вјечне куће испратили.

Хвала свијема пријатељима и племенцима, који покојника често походилише и до вјечне куће испратили.

Бјелаша, 14. Јуна 1903.

Ожалошћени:

Супруга: Марија; синови: Митар, Саво, Крсто и Душан; кћери: Стана, Слика и Милца; брат: Мило; сестра: Горде са осталим родбикам.

Р 203.

Бр. 58

1-1